

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

26. maj 2009

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 11 af 14. maj 2009 (Aktstykke nr. 138 - § 8).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes indhente en udtalelse fra økonomi- og erhvervsministeren om dennes overvejelser vedrørende indholdet og rækkevidden af den ansøgte skadesløsholdelse og herunder risikoen for præcedens for eventuelle andre sager vedrørende skadesløsholdelse. Herudover ønskes finansministerens – som ejer af statslige virksomheder og aktieselskaber – redegørelse for og bedømmelse af risikoen for, at den ansøgte skadesløsholdelse danner præcedens for andre sager?”

Svar:

Økonomi- og Erhvervsministeriet tog inden udarbejdelsen af aktstykke nr. 138 af 4. maj 2009 kontakt til Finansministeriet med henblik på at drøfte spørgsmålet om en eventuel skadesløsholdelse af bestyrelse og direktion i Finansiell Stabilitet A/S.

Idet Finansministeriet således var inddraget i de overvejelser, der ligger til grund for aktstykke nr. 138, er det mellem Økonomi- og Erhvervsministeriet og Finansministeriet aftalt, at Finansministeriet afgiver dette svar på vegne af begge ministerier, dvs. inkl. de forudgående overvejelser vedrørende indholdet og rækkevidden af de ansøgte skadesløsholdelse.

For så vidt angår Finansministeriets generelle opfattelse af ansvarsforholdene for bestyrelse og direktion i de statslige aktieselskaber, skal ministeriet indledningsvis anføre følgende.

Det følger af aktieselskabslovens almindelige ordning bl.a., at selskabets ledelse – bestyrelse og direktion – forestår ledelsen af selskabets anliggender og repræsenterer selskabet udadtil. Det gælder endvidere, at bestyrelsesmedlemmer og direktører, som under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har tilføjet selskabet skade, er pligtige til at erstatte denne, og at det samme gælder, når skaden er tilføjet aktionærer, selskabets kreditorer eller tredjemand ved overtrædelse af denne lov (aktieselskabsloven) eller selskabets vedtægter.

Dvs. at ledelsen i et selskab på den ene side har ret og pligt til at lede selskabet og på den anden side kan ifalde et erstatningsansvar i henhold til dansk rets culpangel.

Finansministeriet skal i tilknytning hertil bemærke, at de enkelte bestyrelser for de statslige selskaber kan beslutte at tegne en bestyrelsesansvarsforsikring, idet en bestyrelse ved tegning af en ansvarsforsikring må vurdere risikoen for erstatningsansvar ved det pågældende selskabs virksomhed samt pris og dækning for de udbudte forsikringer samt praksis i sammenlignelige privatejede selskaber, jf. Statslige aktieselskaber – tilsyn, ansvar og styring (Finansministeriet, Justitsministeriet, Statsministeriet, Trafikministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet, september 2003).

Det er Finansministeriets opfattelse, at aktieselskabslovens almindelige ordning kombineret med muligheden for at tegne ansvarsforsikring giver en hensigtsmæssig balance mellem rettigheder, pligter og ansvar for medlemmer af bestyrelser og direktioner i de statslige aktieselskaber.

Dermed finder Finansministeriet også, at staten som hovedregel ikke bør medvirke til andre tiltag, der yderligere begrænser det økonomiske ansvar for medlemmer af bestyrelserne for og direktører i de statslige aktieselskaber.

Udgangspunktet for ovenstående kan imidlertid siges at være, at bestyrelse og direktion i et selskab entydigt har den fulde beslutningskompetence i forhold til de dispositioner, der skal træffes som led i selskabets normale virksomhed. Med dette menes bl.a., at bestyrelse og direktion kan træffe alle relevante forholdsregler med henblik på at sikre, at grundlaget for de dispositioner, der træffes beslutning om, anses for fyldestgørende og betryggende i forhold til risikoen, for at der rejses erstatningssager imod dem personligt, og at de kan beslutte at undlade at gennemføre dispositioner, hvis beslutningsgrundlaget vurderes at være utilstrækkeligt, eller hvis risikoen for at ifalde erstatningsansvar af andre grunde ikke vurderes at kunne håndteres på en hensigtsmæssig måde.

Der kan dog opstå situationer, hvor staten som aktionær har et selvstændigt ønske om at gennemføre dispositioner, der forudsætter bestyrelsen og direktionens medvirken, hvorved de kan blive udsat for en risiko for at ifalde personligt erstatningsansvar, der ligger ud over den risiko, som man som fx bestyrelsesmedlem under normale omstændigheder må tale.

I disse situationer er det Finansministeriets opfattelse, at det efter omstændighederne kan være rimeligt, at staten i et vist omfang forpligter sig til at holde medlemmerne af en bestyrelse skadesløs ved eventuelle erstatningskrav fra tredjepart og medvirke til, at selskabet tilsvarende kan skadesløsholde medlemmerne af direktionen. Udgangspunktet vil være, at denne skadesløsholdelse alene skal dække ved simpel uagtsomhed, eller hvis bestyrelses- og/eller direktionsmedlemmer påføres tab uden grund – fx udgifter til advokater, som forsikringsselskabet af en eller grund afviser at dække under bestyrelsesansvarsforsikringen – som følge af en sag rejst ved en udenlandsk domstol, der viser sig grundløs. Derimod bør skadesløsholdelsen ikke omfatte tilfælde, hvor det fastslås, at de pågældende har handlet groft uagtsomt eller forsætligt.

Det typiske eksempel på situationer, hvor staten ønsker at gennemføre dispositioner, der kræver bestyrelsen og direktionens medvirken, synes at være salg af statslige aktieposter.

Det var tilfældet i forhold til statens skadesløsholdelse af bestyrelsen for Tele Danmark A/S i slutningen af 1990'erne, hvor salget af statens aktiepost blev gennemført af staten og statens rådgivere.

Tilsvarende var det også efter ønske fra staten, at DONG Energy A/S skulle være børsnoteret i starten af 2008, mens det var medlemmerne af bestyrelse og direktion, der skulle stå inde for børsprospektet og derigennem fik en forøget risiko for at kunne ifalde personligt erstatningsansvar. I forhold til børsnoteringen af DONG Energy A/S gjaldt tillige, at den bl.a. som følge af statens aktionæroverenskomst med mindretalsaktionærene skulle gennemføres relativt kort tid efter fusionen af seks selskaber inden for den danske energisektor. Dvs. på et tidspunkt, hvor medlemmerne af bestyrelsen og direktionen, uanset at de gjorde deres yderste, på grund af deres forholdsvis korte kendskab til betydelige dele af virksomheden med rimelighed kunne have vanskeligt ved at vurdere, om prospektet i alle detaljer vurderedes at være dækkende.

Mens den statslige skadesløsholdelse i forhold til Tele Danmark A/S og DONG Energy A/S alene vedrørte konkrete dispositioner og dermed ikke ledelsens forvaltning af selskabernes virksomhed generelt, vil den foreslåede skadesløsholdelse af medlemmerne af Finansiell Stabilitet A/S' bestyrelse og direktion gælde i forhold til hele deres virke. Dvs. rækkevidden af den med aktstykke nr. 138 ansøgte skadesløsholdelse kan siges at have en større rækkevidde.

Begrundelsen herfor er, at formålet med Finansiell Stabilitet A/S i væsentlig grad er at "købe" og "sælge" finansielle virksomheder. Der gælder dog det særlige, at Finansiell Stabilitet A/S har en forpligtelse til at overtage (købe) kreditinstitutter, der ikke længere anses for solvente, og at disse overtagelser skal ske inden for ganske korte tidsrum. Givet at denne forpligtelse er fastsat ved lov, har bestyrelse og direktion ikke mulighed for at afstå fra at overtage et kreditinstitut, uanset at de vurderer, at de ved en overtagelse påfører sig en forøget risiko for at ifalde personligt erstatningsansvar i forhold til tredjepart. Tilsvarende gælder, at Finansiell Stabilitet A/S i henhold til lovgivningen skal søge at afhænde (dele af) de kreditinstitutter, de overtager, så snart det vurderes hensigtsmæssigt, da formålet med selskabet ikke er at drive finansiell virksomhed på lang sigt. Selv om bestyrelse og direktion kan siges at have noget mere kontrol på afhændelsen end på overtagelsen af kreditinstitutter, betyder ønsket om forholdsvis hurtigere salg, at situationen ikke kan sammenlignes med de muligheder, som bestyrelse og direktion for andre statslige selskaber har for at kontrollere de risici, som de påfører sig selv.

På den baggrund har Finansministeriet i samarbejde med Økonomi- og Erhvervsministeriet vurderet det rimeligt at foreslå den i aktstykke nr. 138 skadesløsholdelse af medlemmerne af Finansiell Stabilitet A/S' bestyrelse og som også

beskrevet i aktstykket medvirke til, at medlemmer af direktionen kan opnå en tilsvarende skadesløsholdelse fra selskabet. Det bemærkes i tilknytning hertil, at det ikke vurderes muligt at knytte skadesløsholdelsen til konkrete transaktioner, som det var tilfældet i forhold til Tele Danmark A/S og DONG Energy A/S. Det skyldes, dels at Finansiell Stabilitet A/S' opgaver er ukendte og løbende vil udvikle sig, afhængigt af udviklingen i den finansielle sektor generelt, dels at det ikke vurderes muligt at skelne de transaktioner, som Finansiell Stabilitet A/S vil skulle deltage i, fra den virksomhed, som selskabet skal udøve, mens det har ansvaret for driften af de kreditinstitutter, som overtages.

På baggrund af ovenstående er det sammenfattende Finansministeriets vurdering, at den foreslåede skadesløsholdelse af medlemmerne af Finansiell Stabilitets A/S' bestyrelse og direktion er rimelig og grundlæggende baseret på de samme hensyn, der lå til grund for den skadesløsholdelse, der blevet givet til bestyrelsen for Tele Danmark A/S og ville være blevet givet til medlemmerne af DONG Energy A/S' bestyrelse og direktion, såfremt børsnoteringen var gennemført.

Det er tillige Finansministeriets opfattelse, at der ikke med den foreslåede skadesløsholdelse dannes en ny præcedens for, at medlemmerne af bestyrelser og direktioner for statslige aktieselskaber mere generelt skal kunne opnå en skadesløsholdelse fra statens side.

Afslutningsvis blev det, for så vidt angår overvejelserne om indholdet af den ansøgte skadesløsholdelse, vurderet hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i den skadesløsholdelse, som medlemmerne af DONG Energy A/S' bestyrelse og direktion ville have fået, såfremt selskabet efter hensigten var blevet børsnoteret i starten af 2008, jf. Akt 53 14/12 2007. Derfor er bl.a. de foreliggende udkast til skadesløsholdelseserklæringer til medlemmerne af bestyrelsen for Finansiell Stabilitet A/S i det væsentlige identiske med de udkast til erklæringer, der ville have været anvendt i forhold til medlemmerne af bestyrelsen for DONG Energy A/S. Det betyder bl.a., at skadesløsholdelsen ikke dækker, såfremt det ved endelig dom fastslås, at et bestyrelsesmedlem har handlet groft uagtsomt eller forsætligt.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen